

Spis treści

Wstęp	11
Część pierwsza	
Formalno-prawne i ekonomiczne warunki bytu małego przedsiębiorstwa w jego cyklu rozwojowym	15
1. Małe przedsiębiorstwo w różnych ujęciach (Alina Gorczyńska)	17
1.1. Specyfika małego przedsiębiorstwa	17
1.1.1. Definicje i cechy	17
1.1.2. Identyfikacja celów i zasad działania	20
1.1.3. Cykl życia przedsiębiorstwa	23
1.2. Prawne formy działania małego przedsiębiorstwa i ich ewolucja	27
1.2.1. Prawne zasady działania	27
1.2.2. Prawne formy działania	32
1.2.3. Formy organizacyjne	42
2. Ewidencja podatkowa i księgową działalności gospodarczej małego przedsiębiorstwa (Aneta Michalak)	48
2.1. Przychody i koszty w różnych ujęciach	48
2.1.1. Różne ujęcia przychodów i wpływy	48
2.1.2. Różne ujęcia kosztów i wydatki	53
2.1.3. Dochód w różnych ujęciach	58
2.2. Ewidencja podatkowa	60
2.2.1. Formy opodatkowania przedsiębiorstwa	60
2.2.2. Ewidencja na potrzeby podatku dochodowego	63
2.3. Ewidencja księgową	64
2.3.1. Przekształcenie podatkowej księgi przychodów i rozchodów w księgi rachunkowe	64
2.3.2. Elementy pełnego systemu ewidencyjnego	67
2.3.3. Kompatybilność elementów w pełnym systemie ewidencyjnym	75
2.4. Podstawowe informacje na temat prowadzenia ksiąg rachunkowych	77
2.4.1. Otwarcie i prowadzenie ksiąg rachunkowych	77
2.4.2. Zamknięcie ksiąg rachunkowych i kontrola systemu ewidencyjnego	81

3. Finansowe warunki bytu i działania małego przedsiębiorstwa (Halina Zadora)	85
3.1. Pozyskiwanie kapitału	85
3.1.1. Kapitał i jego pochodzenie	85
3.1.2. Własne źródła finansowania	87
3.1.3. Kredyty bankowe	92
3.1.4. Pozabankowe źródła finansowania obcego	98
3.1.5. Źródła i rodzaje pomocy publicznej	102
3.1.6. Niepieniężne formy finansowania	108
3.2. Cykl obrotu kapitału	112
3.2.1. Ruch określony kapitału trwałego i obrotowego	112
3.2.2. Majątek obrotowy i konsekwencje cyklu obrotu	115
3.3. Efekty działalności gospodarczej	123
3.3.1. Zysk operacyjny <i>EBIT</i> i ekonomiczna wartość dodana <i>EVA</i>	123
3.3.2. Zysk operacyjny i dźwignia operacyjna	125
3.3.3. Dźwignia finansowa, koszt kapitału a struktura kapitału	128
3.4. Budżet małego przedsiębiorstwa	133
3.4.1. Rodzaje planów	133
3.4.2. Budżet „od zera” i budżet kontynuacji	135
3.4.3. Budżetowanie w ujęciu procesowym	139
3.4.4. Proces kontroli wykonania budżetu	141
3.4.5. Wskaźniki finansowe w weryfikacji i kontroli wykonania budżetu	144
4. Małe przedsiębiorstwo wobec ryzyka gospodarczego (Monika Wieczorek-Kosmala)	149
4.1. Ogólne ujęcie problemu ryzyka gospodarczego	149
4.1.1. Źródła i rodzaje ryzyka gospodarczego	149
4.1.2. Mapa ryzyka gospodarczego i postawy przedsiębiorstwa wobec ryzyka	153
4.2. Konkretyzacja zagrożeń i zachowań małego przedsiębiorstwa w warunkach ryzyka gospodarczego	155
4.2.1. Lista zagrożeń małego przedsiębiorstwa	155
4.2.2. Przegląd instrumentów ochrony przed ryzykiem w małym przedsiębiorstwie	158
4.3. Ubezpieczeniowy transfer ryzyka i jego efekty	163
4.3.1. Elementy procesu ubezpieczeniowego	163
4.3.2. Ubezpieczenia na rzecz rynkowej wartości dodanej	168
4.4. Przegląd produktów ubezpieczeniowych z punktu widzenia potrzeb małego przedsiębiorstwa	171
4.4.1. Ubezpieczenia rzeczowe	171
4.4.2. Ubezpieczenia finansowe	174
4.4.3. Ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej	179
4.4.4. Ubezpieczenia osobowe	182
Część druga	
Źródła kosztów i przychodów związane z fazą powstawania i uruchomienia małego przedsiębiorstwa	187
5. Proces tworzenia małego przedsiębiorstwa (Izabela Jonek-Kowalska)	189
5.1. Etapy uruchomienia małego przedsiębiorstwa	189
5.1.1. Droga od sformułowania pomysłu na biznes do decyzji o podjęciu działalności gospodarczej	189
5.1.2. Faza przygotowawcza	191
5.2. Procedura uruchomienia małego przedsiębiorstwa	194
5.2.1. Warunki wyjściowe	194

5.2.2. Ścieżki uruchomienia przedsiębiorstwa	196
5.2.3. Koszty uruchomienia	206
6. Wybór rynku, produktu, sposobu promocji i dystrybucji (Danuta Szwejca)	208
6.1. Zdefiniowanie i wybór rynku docelowego	208
6.1.1. Źródła informacji rynkowych	208
6.1.2. Poszukiwanie niszy i luki rynkowej	210
6.1.3. Określenie profilu i liczebności docelowych klientów	212
6.2. Wybór produktu i ustalenie ceny	214
6.2.1. Określenie cech i atrybutów produktu	214
6.2.2. Formuły kształtowania cen	215
6.3. Wybór narzędzi promocji i sposobu dystrybucji	217
6.3.1. Narzędzia promocyjne	217
6.3.2. Dystrybucja produktu	220
6.4. Planowanie wydatków i kosztów działań rynkowych	222
7. Pozyskanie personelu (Mariusz Zieliński)	226
7.1. Źródła i formy pozyskania personelu	226
7.1.1. Nabór personelu	226
7.1.2. Selekcja personelu	230
7.1.3. Elastyczność zatrudnienia	233
7.2. Koszty pozyskania personelu	238
7.2.1. Koszty rekrutacji i selekcji	238
7.2.2. Koszty personalne a formy zatrudnienia	239
7.2.3. Koszty korzystania z outsourcingu	241
Część trzecia	
Źródła kosztów i przychodów związane z fazą wzrostu i dojrzałości małego przedsiębiorstwa	245
8. Rozwój rynku, produktu, narzędzi promocji i dystrybucji (Danuta Szwejca)	247
8.1. Wybór ścieżki rozwoju	247
8.1.1. Opis ścieżek rozwoju	247
8.1.2. Przesłanki wyboru	251
8.2. Zmiany w polityce produktowej i cenowej	255
8.2.1. Rozszerzanie oferty produktowej	255
8.2.2. Możliwości i kierunki zmiany ceny	257
8.2.3. Różnicowanie cen	260
8.3. Rozwój promocji i dystrybucji	262
8.3.1. Wachlarz działań promocyjnych	262
8.3.2. Rozwój systemu dystrybucji	263
8.4. Budżet kosztów działań rynkowych	266
9. Motywowanie i doskonalenie personelu (Mariusz Zieliński)	270
9.1. Wynagrodzenie jako składowa systemu motywacyjnego	270
9.1.1. Różnicowanie, struktura i formy wynagrodzenia	270
9.1.2. System motywacyjny w fazie wzrostu i dojrzałości	274
9.2. Doskonalenie personelu	275
9.2.1. Szkolenie personelu	275
9.2.2. Przesunięcia personelu	279
9.3. Budżet motywowania i doskonalenia personelu	281
9.3.1. Koszty motywowania	281
9.3.2. Koszty doskonalenia personelu	283

10. Decyzje inwestycyjne (Halina Zadora)	287
10.1. Potrzeby inwestycyjne małego przedsiębiorstwa w fazie wzrostu i dojrzałości	287
10.1.1. Potencjał wytwórczy małego przedsiębiorstwa i jego zmiany w czasie	287
10.1.2. Potrzeby inwestycyjne – okoliczności i przesłanki wyboru	291
10.2. Efektywność inwestowania	293
10.2.1. Cykl życia inwestycji a struktura wpływów i wydatków	293
10.2.2. Efekty przyrostowe	297
Część czwarta	
Małe przedsiębiorstwo w fazie schyłkowej	299
11. Restrukturyzacja. Proces odnowy przedsiębiorstwa (Halina Zadora)	301
11.1. Przesłanki i obszary restrukturyzacji	301
11.1.1. Kryzys, diagnoza i stabilizacja	301
11.1.2. Obszary restrukturyzacji	307
11.2. Przebieg restrukturyzacji	310
12. Fiasko restrukturyzacji. Upadłość i likwidacja małego przedsiębiorstwa (Izabela Jonek-Kowalska)	312
12.1. Prawne aspekty upadłości i likwidacji małego przedsiębiorstwa	312
12.1.1. Procedura upadłościowa i jej skutki prawne	312
12.1.2. Problemy pracownicze w fazie upadłości	317
12.2. Inne okoliczności likwidacji małego przedsiębiorstwa	320
Część piąta	
Małe przedsiębiorstwo w praktyce	321
13. Studia przypadków związanych z powstawaniem i uruchamianiem małego przedsiębiorstwa (Aneta Staszal)	323
13.1. Założenia wstępne	323
13.1.1. Uzasadnienie doboru przykładów	323
13.1.2. Lista założeń przyjętych w prezentowanych przykładach	325
13.2. Małe przedsiębiorstwa działające w branży handlowej	334
13.2.1. Sklep z odzieżą używaną	334
13.2.2. Sklep internetowy	340
13.3. Małe przedsiębiorstwa produkcyjne	346
13.3.1. Wytwórnia nalewek	346
13.3.2. Piekarnia	351
13.4. Pośrednictwo finansowe	357
13.4.1. Agent ubezpieczeniowy	357
13.4.2. Agencja pocztowa	360
14. Studia przypadków związanych z przełomowymi wydarzeniami w życiu małego przedsiębiorstwa (Aneta Staszal)	365
14.1. Budżet „od zera” przedstawiciela handlowego	365
14.1.1. Charakterystyka podejmowanej działalności	365
14.1.2. Prognoza kosztów i przychodów	366
14.1.3. Rachunek wyników <i>pro forma</i>	371
14.1.4. Bilans <i>pro forma</i>	373
14.1.5. Rachunek przepływów pieniężnych <i>pro forma</i>	376
14.2. Rozwój oferty produktowej księgarni	379
14.2.1. Diagnoza pozycji rynkowej księgarni	379

14.2.2. Możliwości dywersyfikacji oferty produktowej	380
14.2.3. Badania rynkowe	381
14.2.4. Wnioski z przeprowadzonych badań rynku	382
14.2.5. Ocena opłacalności dywersyfikacji działalności księgarni	383
14.3. Rozwój rynku zakładu fryzjersko-kosmetycznego	386
14.3.1. Diagnoza pozycji rynkowej zakładu fryzjersko-kosmetycznego	386
14.3.2. Działania promocyjne poprzedzające rozwój rynku	386
14.3.3. Kalkulacja kosztów kampanii promocyjnej	387
14.3.4. Wpływ działań promocyjnych na rozwój rynku	389
14.4. Restrukturyzacja przedsiębiorstwa odzieżowego	392
14.4.1. Przesłanki restrukturyzacji przedsiębiorstwa	392
14.4.2. Diagnoza przedsiębiorstwa	394
14.4.3. Cele strategiczne i szczegółowe zadania restrukturyzacji	397
14.4.4. Ocena działań restrukturyzacyjnych na podstawie danych finansowych	400
15. Instytucje i programy wsparcia finansowego małych przedsiębiorstw (Aneta Staszek)	408
15.1. Założenia wstępne	408
15.1.1. Uzasadnienie doboru przykładów	408
15.1.2. Lista założeń przyjętych w prezentowanych przykładach	409
15.2. Instytucje wspierające małe przedsiębiorstwa	410
15.2.1. Instytucje w publicznym systemie pomocy finansowej	410
15.2.2. Rola funduszy europejskich we wspieraniu małych przedsiębiorstw	415
15.2.3. Instytucje świadczące usługi edukacyjne	419
15.3. Programy wsparcia finansowego ze strony instytucji publicznych i komercyjnych	420
15.3.1. Warunki pożyczki Górnośląskiej Agencji Rozwoju Regionalnego SA	420
15.3.2. Zasady przyznania dotacji unijnej w ramach Sektorowego Programu Operacyjnego „Wzrost Konkurencyjności Przedsiębiorstw”	422
15.3.3. Warunki poręczenia Śląskiego Regionalnego Funduszu Poręczeniowego Sp. z o.o.	424
15.3.4. Warunki uzyskania kredytów bankowych	425
15.3.5. Zasady finansowania przez HALS Fundusz Kapitałowy Sp. z o.o.	430
15.3.6. Zasady wsparcia Lewiatan Business Angels (LBA)	431
15.4. Przykłady ofert szkoleniowych instytucji publicznych i komercyjnych	433
15.4.1. Oferta szkoleniowa Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości	433
15.4.2. Oferta szkoleniowa Śląskiego Centrum Szkoleniowego Górnośląskiej Agencji Rozwoju Regionalnego SA	437
15.4.3. Oferta szkoleniowa Polskiego Towarzystwa Ekonomicznego	439
15.4.4. Oferta szkoleniowa Masters Centrum Szkolenia Biznesu Sp.j.	442
Bibliografia	444
Indeks	451